Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрлігі

Қарағанды мемлекеттік техникалық университеті

БЕКІТЕМІН
Ғылыми кеңес төрағасы, ҚарМТУ ректоры,
ҚР ҰҒА академигі
Ғазалиев А.М.
____
«____» _________ 20___ж.

СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)

АЕ 18 Әлеуметтік-этикалық модуль

«Дінтану» Dt 1406

5В060200 «Информатика» мамандығы студенттері үшін
Ақпараттық технологиялар факультеті

2015

Алғы сөз

Студентке арналған пән бойынша оқыту бағдарламасы (syllabus) әзірленеді:
ф.ғ.к., аға оқытушы Нұғман Бахредден Ғабдылбақиұлы
ф.ғ.к., доцент Балшикеев Серик Балтабаевич
ф.ғ.д., профессор Мирзабекова Алма Шаимовна
п.ғ.к., аға оқытушы Огольцова Елена Геннадиевна
аға оқытушы Тлеугабылова Каир Самигулловна

«Қазақстан тарихы» кафедрасының отырысында талқыланған

«____»______________20__ ж. № _______ хаттама.

Кафедра меңгерушісі _______Огольцова Е.Г. «____»____________20___ ж.
(қолы)

Сәулет және құрылыс факультетінің оқу-әдістемелік кеңесі мақұлдаған
«____»______________20___ ж. № _______ хаттама

Төраға ______________ Орынтаева Г.Ж. «____»____________ 20___ ж.
(қолы)

«Қазақстан тарихы» кафедрасымен келісілген

Кафедра меңгерушісі_______ Огольцова Е.Г. «____»____________ 20___ ж.

Оқытушы туралы мәлімет және қатынас ақпараты
ф.ғ.к., аға оқытушы Нұғман Бахредден Ғабдылбақиұлы
ф.ғ.к., доцент Балшикеев Серик Балтабаевич
ф.ғ.д., профессор Мирзабекова Алма Шаимовна
п.ғ.к., аға оқытушы Огольцова Елена Геннадиевна
аға оқытушы Тлеугабылова Каир Самигулловна

«Қазақстан тарихы» кафедрасы ҚарМТУ 1 корпусында (Бейбітшілік бульвары, 56) орналасқан, 211 ауд., байланыс телефоны: 56 59 32 қосымша(1114).

Пәннің еңбек көлемділігі

<table>
<tr><th rowspan="3">Семестр</th><th rowspan="3">Кредиттер саны</th><th rowspan="3">ECTS</th><th colspan="5">Сабақтардың түрі</th><th rowspan="3">СӨЖ сағаттар саны</th><th rowspan="3">Жалпы сағаттар саны</th><th rowspan="3">Бақылау түрі</th></tr>
<tr><th colspan="3">Қосылған сағаттар саны</th><th rowspan="2">СОӨЖ сағаттарының саны</th><th rowspan="2">Барлығы сағаттар саны</th></tr>
<tr><th>Дәріс</th><th>Практикалық сабақтар</th><th>Зертханалық сабақтар</th></tr>
<tr><td>2</td><td colspan="2">2/3</td><td>15</td><td>15</td><td>-</td><td>30</td><td>60</td><td>30</td><td>90</td><td>Емтихан</td></tr>
</table>

Пән сипаттамасы
«Дінтану» пәні ЖОО-рында оқитын студентеріне косымша білім беретін танадау пәндерінің циклына жатады.

Пән мақсаты
Курстың мақсаты діннің шығу тарихы мен еркін ойлаудың тарихи кезеңдері туралы, діндердің догматтық негіздерінің тарихы, олардың қоғамның барлық саласындағы қызметтері мен орны туралы оъективті ақпарат беру, сондай-ақ дінді зерттеуші танымал ғалымдардың еңбектерімен таныстыра отырып, діни доктриналарды, діни бірлестіктер мен олардың өкілдерінің қызмет ету ерекшеліктерін сыни талдау біліктілігін қалыптастыру болып табылады.

Пән міндеттері
- әлемнің негізгі діни дәстүрлерінің тарихы мен қазіргі жағдайын, олардың ілімдік, рәсімдік-ғұрыптық және құрылымдық ерекшеліктерін, өзара әлеуметтік қарым-қатынастарын және қоршаған орта, билік құрылымдарымен байланысын;
- діннің даму тарихындағы құбылыстарды жан-жақты талдау;
- діни догматиканың әртүрлі аспектілерін, конфессияаралық қатынастардың өзекті мәселелерін талдау барысында білім алушыларға өз ұстанымын қалыптастыруға үйрету;
- студенттерде төзімділік пен конфессияаралық сұхбат мәдениетін қалыптастыру.

Осы пәнді оқу нәтижесінде студенттер

білуі керек:

- негізгі әлемдік діндердің мәнін және жалпы сипаттарын, ғылым мен діннің негізгі қағидаларының ерекшеліктерін, ұлттық және әлемдік діндердің діни ілімі мен культтерінің ерекшеліктерін, әлем мен адамға қатысты діни көзқарас ерекшелігін, әлем діндерінің адамгершілік нормаларын. Ұждан бостандығы мен діни төзімділік мәселелеріне қатысты дінтанудың негізгі категорияларын, түрлі діни жүйелердің негізгі діни ілімін, түрлі діни концепциялардың теориялық ережелерін, діни жүйенің заманауи ахуалын. Діни саладағы Қазақстанның мемлекеттік саясатының конституциялық-құқықтық негізін білу тиіс;

түсінік алу керек:

- негізгі заманауи конфессияларды, діни саладағы әлемдік және қазақстандық заңнама, оқу барысында алынған білім, дағдыларды қолдана білу, діни дәстүрлер мазмұнын білу, діндердің дүниетанымдық және әлеуметтік-адамгершілік мазмұнын түсіндіру, алған білімді ғылыми зерттеу, педагогикалық және жалпы мәдени салада қолдана білу, көпконфессиялы ортада еркін бағдарлана білу, догматикалық және культтік белгілеріне орай діни конфессияларды ажырата алуы керек;

иеленуі керек:

- діни сана мен діни қатынастардың дамуының қазіргі мәселесі мен көкжиегін талдай білу, діни негізде әлеуметтік дау-дамайды болжай білу, конфессияаралық сұхбатты жүргізу, төзімділік негізінде оқу-педагогикалық және тәрбие беру қызметін ұйымдастыруды меңгеруі тиіс.

Пререквизиттер:

Бұл пәнді оқу үшін келесі пәндерді игеру қажет:

Пән	Бөлімдер (тақырып)
Әлемдік тарих мектеп бағдарламасы шенберінде	1,Ежелгі дүниенің рухани мәдениеті: батыс пен шығыс елдерінің діни көзқарастары 2.Батыс және Шығыс ойшылдардың Ортағасыр, Жаңа және Қазіргі заман дәуіріндегі діни-философиялық трактаттары
Адам және қоғам мектеп бағдарламасы шенберінде	1.Дін көзқарастың тарихи типі ретінде 2.Қазақстан мемлекет саясатындағы Конституциялық негіздері

Постреквизиттер

«Дінтану» пәнін оқу кезінде алынған білім философия негіздері,саясаттану пәнін игеру кезінде қолданылады

Пәннің тақырыптық жоспары

Тарау атауы, (тақырыптар)	Сабақтардың түрлері бойынша еңбек сыйымдылығы, сағ.			
	Дәріс	Практикалық сабақ	СОӨЖ	СӨЖ
1. Ғылыми білім жүйесіндегі дінтану a) Дінтану пәні, оның философиялық ғылымдар жүйесіндегі орны b) Әлеуметтік-гуманитарлық ғылымдар жүйесіндегі діннің анықтамасы c) Діннің элементтері, құрылымы және қызметтері	2	2	4	4
2. Адамзат мәдениетіндегі діннің орны a) Рухани өмірдегі діннің орны мен ерекшеліктері b) Рухани өмірдің басқа салаларында діннің қарым-қатынасы c) Рухани мәдениетін дамытудағы діннің рөлі, олардың рухани мәдениетінің тарихи формаларына қатынасы	2		4	4
3. Дін: тарихи формалары мен қазіргі кезең a) Діннің шығуы мен пайда болуының себептері мен мәселелері: түсіндірме тәсілдері мен ыңғайлары b) Діннің тарихи типтері мен формалары c) Постиндустриалды әлемдегі діннің даму үдерісі d) Қазіргі өркениет жағдайында жаңа пұтқа табынушылық феномені	4	4	8	8
4.Әлемдік діндер:Қалыптасуы,негіздері,салыстыру анализы. a) Буддизм: сенім негізі және культі b) Христиандық: тарихы мен қазіргі кезеңі c) Қазіргі әлем мен Қазақстандағы исламның орны мен мәні	3	3	6	6

5. Қасиетті жазбалар мәдени ескерткіштер ретінде a) Қасиетті канон түсінігі. Ежелгі шығыс мәдениеттеріндегі канондалу үрдісі (Веда, Авеста, Трипитака және т.б.) b) Иудей-христиандық өркениеттің алғашқы кітабы және еуропалық мәдениет метатексті c) Құран мәтіндерінің құрылуы және «канондалуы» d) Қасиетті кітаптарға салыстырмалы талдау	1		2	2
6. Қазіргі дәстүрлі емес діни қозғалыстар мен культтер a) Дәстүрлі емес діни қозғалыстар мен культтердің қалыптасуы мен дамуының әлеуметтік-тарихи және әлеуметтік-мәдени шарттары b) «Дәстүрлі емес діни қозғалыстар мен культтердің» ерекшеліктері мен сипатты белгілері c) «Дәстүрлі емес діни қозғалыстар мен культтердің» типтері мен классификация мәселесі	1	3	2	2
7. Қазіргі дінаралық ерекшеліктері a) Қазіргі мәдени жағдайдағы діндарлықтың сипаты b) Секуляризация и сакрализация c) Қазіргі діндердегі модернистік және фундаменталистік үрдістер	1	2	2	2
8. Дін, мемлекет, саясат a) Дін туралы Қазақстан Республикасының Заңы b) Діни сенім бостандығы туралы түсінігі c) Төзімділіктің қазақстандық үлгісі	1	1	2	2
БАРЛЫҒЫ	**15**	**15**	**30**	**30**

Практикалық (семинарлық) сабақтардың тізімі

1. Дін ғылыми зерттеу пән ретінде
2. Дінтанулық концепциялар
3. Ежелгі таптық қоғамдағы діндер
4. Ұлттық діндер
5. Қазақстандағы буддизм
6. Қазақстандағы христиандық
7. Қазақстан халқының рухани өміріндегі ислам

8. Конфессиядан тыс және синкреттік діндер мен культтер
9. Дін және қоғам.Діннің әлеуметік функциялары
10. Қазіргі кезеңдегі мемлекеттік-конфессиялық қарым-қатынас мәселелері
11. Қазақстан Республикасының «Діни қызмет және діни бірлестіктер» туралы заңы

СӨЖ-ге арналған бақылау тапсырмаларының тақырыбы

1. Дін рухани мәдениттің формасы ретінде
2. Діннің пайда болу мәселелері
3. Әлемдік діндердің пайда болуымен құрылымынңсипаттық белгілері
4. Қазіргі замандағы әлемдік діндер
5. Қазақстандағы және қазіргі әлемдегі ислам
6. Қазіргі замандағы ислами фактордың мәселелері
7. Қазіргі дәстүрлерден тыс діндер мен деструктивті культтер
8. Дәстүрлерден тыс шіркеулер мен діни культтердің пайда болу себептері
9. Қазақстандағы діни қызмет және діни бірлестік туралы заңнама
10. Мәдениет жүйесіндегі дін
11. Қазіргі әлемдегі секуляризация
12. Қазіргі қазақстандағы конфессияаралық қатынастар

Студенттердің білімін бағалау критерийлері

Пән бойынша емтихан бағасы аралық бақылау (60% дейін) және қорытынды аттестаттау (емтихан) (40% дейін) бойынша үлгерімнің ең жоғары көрсеткіштерінің сомасы ретінде анықталады және кестеге сәйкес 100% дейін мәнді құрайды.

Пән бойынша берілген тапсырмаларды орындау мен тапсыру кестесі

Бақылау түрі	**Тапсырманың мақсаты мен мазмұны**	**Ұсынылатын әдебиет**	**Орындалу ұзақтылығы**	**Бақылау түрі**	**Тапсыру мерзімі**	**Балл**
1	2	3	4	5	6	7
Семинар сабағында жұмыс істеу	Курсты бағдарлама бойынша оқыту	Дәріс конспектілерінің жоспар бойынша негізгі және қосымша әдебиет	7апта(15 байланыс сағаты)	Ағымдағы	2аптада 1 рет	15
ОСӨЖ	Бағдарлама бойынша барлық бөлімдерді оқу, мұғалімдердің кенесі	Дәріс конспектілері	15 апта (15 байланыс сағаты)	Ағымдағы	апталық	15

сабақтар конспекті лерін тексеру	Курс бағдарламасына сәйкес алған білімді тексеру	Курс бойынша дәріс материалдар конспектісінде негізгі және қосымша әдебиеттер қолданылады	7 апта (15 байланыс сағаты)	Ағымдағы	2аптада 1 рет	15
Тестілеу	Алған білімді тексеру	Конспект, негізгі әдебиет	1байланыс сағаты	Аралық	7,14 апта	15
Емтихан	Пән материалының меңгерілу деңгейін тексеру	Негізгі және қосымша әдебиеттің жалпы тізімі	студентке – 0,2 сағат	Қорытынды	Сессия кезеңінде	40
Барлығы						100

Саясат және процедуралары

«Дінтану» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді ұстануды сұраймын:

1. Сабаққа кешікпеу.
2. Сабақтан дәлелді себепсіз қалмау, ауырған жағдайда агықтама, ал басқа жағдайларда түсіндірме хат ұсынуды.
3. Сабақтың барлық түрлерінде қатысу студент міндеттерінің қатарына жатады.
4. Оқу процесінің күнтізбелік кестесіне сәйкес барлық бақылау түрін тапсыру.
5. Қатыспаған практикалық және зертханалық сабақтарды оқытушы көрсеткен уақытта өтеу.
6. Оқу барысында творчествалық белсенділік білдіру.
7. Курстастар мен оқытушыларға сый құрмет көрсету.

Негізгі әдебиет тізімі:

1. Назарбаев Н.А. – основоположник казахстанской модели межэтнического и межконфессионального согласия. / Сост.: А.Н. Нысанбаев, А.Г. Косиченко. – Алматы: 2010. – 365 с.
2. Артемьев А.И. Религиоведение: основы общего религиоведение, история религии, религии в Казахстане. в 2- томах - Алматы 2011. - 380с.
3. Религии в Казахстане: хрестоматия. /А.И. Артемьев, И.Б. Цепков, С.Ю. Колчигин. – 2 изд. – Алматы 2011. – 380с.
4. Панкин С. Основы религиоведения: учебное пособие. – М.: Золотое Сечение, 2011. - 536с.
5. Языкович В.Р. Религиоведение. - М.: Тетра Системс, 2012. - 112с.
6. Викторов В.Ю. Религиоведение. - М.: ЮРАЙТ-ИЗДАТ, 2011. - 492с.
7. Курманалиева А.Д., Рысбекова Ш.С., Борбасова К.М. Қазіргі дәстүрден тыс қозғалыстар мен культтер. - Алматы, 2012. - 180б.
8. Рысбекова Ш.С., Борбасова К.М., Курманалиева А.Д. Діндер тарихы. -Алматы, 2012. - 120б.

9. Галицкая И.А. Метлик Н.В. Новые религиозные культы и школы. М., 2007.

Қосымша әдебиет тізімі

1.Рожковский В.,Устименко Д. Религиоведение:хрестоматия.-РиД.:Феникс,2009-320с
2. Элбакян Е.С. Религиоведение:словарь –М.:Акакдемический проэкт,2007-640с
3. Забияко А.,Красников А.,Элбакян Е. Религиоведение:энциклопедический словарь-М.:Академический проэкт,2006-1264с
4. Забияко А.,Красников А.,Элбакян Е. Энциклопедия религий.М.:Академический проэкт.:Гаудеамус,2008-1520с
5. Токарев С.А. религия в истории народов мира-М.:Издательствополитической литературы,1976-576с
6. Токарев С.А. Ранние формы религии и их развитие.-М.:Либроком 2011-400с
7. Скворцов-Степанов И. И очерк развития религиозных верований-М.:Либроком,2011-256с
8.Михайловский В.М. Шаманство. Сравнительно-этнографические очерки М.:Либроком,2012-120с
9. Матецкая А.В,Самыгин С.И,Эгильский Е.Э,Морозова О.М. религиоведение-РиД,Феникс,2009-416с

Интернет ресурстары

1.Конфессиональная ситуация в современном Казахстане (http://zhamagat-kyzylorda.kz/articles/detail/38)
2. Государство и религия. (*http://www.state-religion.ru/*)
3. Мир религий. *(http://www.religio.ru/)*
4. Народы и религии мира.*(http://www.cbook.ru/peoples/)*
5. Отношение к религии современной казахстанской молодежи: некоторые особенности (http://e-islam.kz/)
6. Религия и образование в РК. *(http://yandex.kz/yandsearch?text=Религия+и+образование+в+рк&clid)*
7. Религия в светком обществе.*(http://religion.sova-center.ru/)*
8. Религия и СМИ.*(http://kzlive.vectorinfo.ru/country/soc/smi/)*
9. Комитет по делам религий Министерства культуры и спорта Республики Казахстан (http://www.din.gov.kz/)
10. Сайт религиоведа. *(http://www.uspelsinka.com/)*
11.Закон Республики Казахстан «О религиозной деятельности и религиозных объединениях» *(http://online.zakon.kz/Document/?doc_id=31067690)*
12. Голикова В.И. Политика Республики Казахстан в религиозной сфере (http://adal-kz.info/book/export/html/276)

В қосымшасының жалғасы

СТУДЕНТКЕ АРНАЛҒАН ПӘН БОЙЫНША ОҚЫТУ БАҒДАРЛАМАСЫ (SYLLABUS)

«Дінтану» пәні

Rel 41 «Дінтану» модулі